

DOI 10.36074/logos-19.12.2025.019

ВИРОЩУВАННЯ САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ ДУБА ЗВИЧАЙНОГО В РАМКАХ ВІДНОВЛЕННЯ КОРИННИХ НАСАДЖЕНЬ НПП «ПОДІЛЬСЬКІ ТОВТРИ»

Білівська Вікторія Юрїївна¹

¹. науковий співробітник

Національний природний парк «Подільські Товтри», УКРАЇНА

ORCID ID: 0000-0001-9731-7896

Від якості садивного матеріалу, залежить подальша робота із штучного відтворення корінних лісових насаджень дуба звичайного, збільшення його продуктивності, якості та адаптивності [1,2]. Тому, нашим завданням у 2024 році було проростити насіння дуба і отримати осінню якісний садивний матеріал у вигляді розсади. Матеріал було зібрано працівниками Парку у жовтні-листопаді 2023 році (на території НПП «Подільські Товтри»), з метою відновлення локальних популяцій дуба звичайного. Зібрані жолуді, які було змішано із вологим піском, витримано до квітня 2024 року у підвальному приміщенні (попередньо матеріал пройшов флотацію). Вже в квітні ми отримали 55 кг пророщеного насіння дуба звичайного, яке в подальшому висівали у ґрунт на відстані 5 см один від одного. Посів здійснювався у березні та квітні (5 кг посіяно 20-31.03. 2024; 50 кг посіяно 11.05.2024). Вирощували сіянці у відкритому ґрунті та проводили систематичний догляд за дослідною ділянкою площею 0,015 га: здійснювали мульчування, просапку і регулярний полив сіянців (1-2 рази на тиждень впродовж перших трьох місяців, оскільки 2024 рік був надто посушливий), проводили боротьбу зі шкідниками та хворобами. У червні 2024 року відмічаємо зараження грибком у вигляді борошнистої роси на зрілому листі дуба (Рис.1). Вже до липня 2024 року, після проходження затяжних дощів, ураженими спостерігали більшу частину сіянців. Лікували хворобу фунгіцидним препаратом – «Хорус».

Схожість насіння дуба звичайного у відкритому ґрунті на дослідній ділянці складала близько 93-95%. В ході робіт успішно вирощено близько 1000 саджанців.

Середні показники висоти сіянців (жовтень 2024) – близько 19 см, діаметр шийки – близько 3,7 мм.

Показники кореневої системи - не аналізували, економічну складову також.

Рис. 1. **Загальний вигляд сіянців дуба звичайного на дослідній ділянці (відкритий ґрунт), заражені борошнистою росою**

Важливим недоліком вирощування дуба звичайного у відкритому ґрунті - є значне пошкодження рослин під час їх викопування, транспортування і підготовки до посадки у розсадник Парку. Без урахування пошкоджених екземплярів та летальних втрат, зумовлених комбінованим впливом грибкових захворювань і посухи на території розсадника Парку було успішно висаджено близько 800 саджанців дуба звичайного.

Висновки. В ході подальших кампаній із відновлення корінних насаджень дуба звичайного, фахівцями Парку заплановано закладання дослідних ділянок для вивчення особливостей та підбору ефективних технічних прийомів вирощування даної породи в контейнерах, відкритому ґрунті розсадника та лісових масивах Парку, тощо. При цьому, необхідним буде забезпечення регулярного моніторингу з метою вирощення якісного садивного матеріалу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- [1] Білоус, В. І. (2004). Селекція та насінництво дуба (монографія). Черкаси: НІІТЕХІМ.
- [2] Гузь, М. М. (2008). Особливості вирощування садивного матеріалу видів роду *Quercus* L. (канд. дис.). Нац. лісотехн. ун-т України.